

Algebra I

Helsingin yliopisto, matematiikan ja tilastotieteen laitos

2. kurssikoe

7.5.2014

Kokeessa ei saa käyttää laskinta tai taulukkokirjaa.

1. (12 pistettä) Tutkitaan kuvausta $f: 6\mathbb{Z} \rightarrow \mathbb{Z}_7$, $f(a) = [a/6]_7$.

(a) Osoita, että f on homomorfismi.

(b) Seuraavassa on yritetty osoittaa, että kuvauksen f ydin on $42\mathbb{Z}$. Todistus ei kuitenkaan ole pätevä. Selitä lyhyesti, mikä todistuksessa on vialla.

”Oletetaan, että $a \in 42\mathbb{Z}$. Nyt $k = 42k$ jollakin $k \in \mathbb{Z}$. Huomataan, että

$$f(a) = f(42k) = [7k]_7 = [0]_7.$$

Siten $\text{Ker } f = 42\mathbb{Z}$.”

(c) Korjaa edellisen kohdan todistusta niin, että se toimii.

(d) Millainen isomorfismi homomorfismista f saadaan ryhmien homomorfialauseen avulla? Minkä alkio kuvautuu kyseisessä isomorfismissa alkioille $[5]_7$?

2. (12 pistettä) Ryhmän $\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_4$ aliryhmästä H tiedetään, että siinä on kaksi alkioita. Lisäksi eräs H :n sivuluokista on $\{([1]_2, [1]_4), ([1]_2, [3]_4)\}$.

(a) Kuinka monta sivuluokkaa H :lla on?

(b) Määritä H :n alkioita.

(c) Piirrä sivuluokkien joukosta $(\mathbb{Z}_2 \times \mathbb{Z}_4)/H$ kuva, jossa joukon rakenne näkyy mahdollisimman tarkasti. Voit itse valita mielestäsi parhaan havainnollistustavan.

3. (12 pistettä)

(a) Selitä lyhyesti, kuinka tekijäryhmät ja normaalit aliryhmät liittyvät toisiinsa.

(b) Oletetaan, että G on syklinen ryhmä, jolla on normaali aliryhmä N . Osoita, että tekijäryhmä G/N on syklinen.

4. (12 pistettä) Tutkitaan rengasta $R = \{a, b, c, d\}$, jolla on oheiset laskutoimitustaulut:

$+$	a	b	c	d	$\cdot$	a	b	c	d
a	a	b	c	d	a	a	a	a	a
b	b	c	d	a	b	a	b	c	d
c	c	d	a	b	c	a	c	a	c
d	d	a	b	c	d	a	d	c	b

(a) Mikä on renkaan R ykkösalkio?

(b) Onko R kokonaisalue?

(c) Määritä renkaan $R[X]$ polynomin $P = X^2 - 3X + 1$ juuret.